

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Contact:
F.L. de Vogel
070 - 441 63 16
Fl.de.vogel@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Aan Provinciale Staten

Datum
19 december 2017

Ons kenmerk
kenmerk
DOS-2017-0009525

Bijlagen

Onderwerp
Ontwikkelingen Regionaal Investeringsplatform en
Roadmap Next Economy

Geachte Statenleden,

In onze brief van 4 september 2017 (kenmerk PZH-2017-611324428; DOS-2016-0003705) hebben wij u geïnformeerd over de stand van zaken van het Regionaal Investeringsprogramma Zuidelijke Randstad. Onderdeel van deze brief was informatie over de ontwikkeling van een regionaal investeringsplatform vanuit de Roadmap Next Economy (RNE) in samenwerking met de Europese Investeringsbank (EIB). Inmiddels heeft een aantal ontwikkelingen plaats gehad rondom de RNE en het regionaal investeringsplatform waarover wij u nader willen informeren.

Achtergrond

Het Regionaal Investeringsprogramma is de gezamenlijke basis van kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheden voor het versterken van onze regionale economische structuur vanuit vier pijlers: vernieuwing van de economie, vernieuwing van energie, vernieuwing van verbindingen en vernieuwing van stad en omgeving. Eén van de onderdelen binnen de vernieuwing van de economie is de RNE.

Kenmerkende grote economische sectoren in onze regio verkeren op het hoogtepunt van hun levenscyclus, waardoor er weinig groei van werkgelegenheid zal zijn. De heer Rifkin adviseur van de Europese Unie en zijn Third Industrial Revolution Consulting Group, inspireerde met een vergezicht op een meer duurzame economie, en met hem en zijn consultants zijn voor de RNE vijf regionale transitiepaden benoemd (digitale delta, energiedelta, circulaire economie, ondernemende regio en next society).

Voor een toekomstbestendige koers is de betrokkenheid van de private sector onmisbaar. Projecten die onder de RNE ondersteuning ontvangen, worden gedragen door het bedrijfsleven, kennisinstellingen en de overheid, omdat deze projecten moeten bijdragen aan een combinatie van economische en maatschappelijke doelen, zoals nieuwe bedrijvigheid, nieuwe werkgelegenheid, verbetering van het innovatie- en ondernemersklimaat en het toevoegen van

economische waarde. Er dient sprake te zijn van een evenwichtige behartiging van publieke en private belangen. Bedrijfsleven en kennisinstellingen zijn de leidende partijen in de uitvoering. De overheid faciliteert hen en kan optreden als launching customer om projecten sneller te realiseren.

Europees perspectief

Na het opleveren van de RNE in 2016, is er in 2017 een sterke focus geweest op het opwerken van grotendeels bestaande projecten en initiatieven tot 'bankable business cases'. Voor veel partijen is de potentiële toegang tot Europese financiering een belangrijke trigger om mee te doen. Dit heeft geresulteerd in circa tien projecten die momenteel gesteund door de Europese Investeringsbank met de indieners van de voorstellen worden uitgewerkt, als pilotprojecten waarmee ook de samenwerking bij het vinden van geschikte financiering via een Investment Platform wordt beproefd. De Europese Commissie heeft het instrument Investment Platform ontwikkeld. Hierin kunnen naast EIB-middelen zoals het Junckerfonds (EFSI), ook andere Europese fondsen en private investeerders en/of financiers samenkomen ter ondersteuning van investeringen die passen binnen de integrale benadering van de RNE. In RNE-verband zijn met de heer Sefcovic, vice-voorzitter van de Europese Commissie, gesprekken gevoerd over een meer integrale manier van Europese financiering voor projecten uit de regio. De RNE-aanpak is hierbij als best practice gekwalificeerd.

Met ondersteuning vanuit de EIB wordt samen met het bedrijfsleven, investeerders, vermogensbeheerders, kennisinstellingen en diverse overheden in de regio onderzocht wat de belangrijkste opgaven zijn, welke middelen regionaal, nationaal en Europees beschikbaar zijn en op welke wijze een Investment Platform kan helpen om vraag (investeringen) en aanbod (Europese, nationale en regionale en private middelen) bij elkaar te brengen. De European Investment Advisory Hub levert hierbij, als onderdeel van de samenwerking, technische en financiële ondersteuning aan circa 10 business cases die door bedrijven en instellingen zijn aangedragen. Deze samenwerking met de EIB is in september 2017 gestart. In maart/april 2018 worden de resultaten van het onderzoek verwacht.

Naar een Regionaal Investeringsplatform

Het initiatief met de EIB, maar ook de kansen die Invest NL voor de regio kan gaan bieden zijn aanleiding geweest om de wenselijkheid en haalbaarheid voor de realisatie van een regionaal investeringsplatform te onderzoeken. De regio heeft veel ervaring met nagenoeg alle bestaande instrumenten van de Europese Commissie en de EIB voor financiering, leningen en subsidies. Deze instrumenten zijn gericht op individuele projecten en business cases. De doelstelling van het te vormen platform is om te komen tot een betere afstemming tussen deze instrumenten, het nationaal instrumentarium en het investeringsprogramma.

In augustus 2017 is er een verkenning gestart naar de haalbaarheid van een regionaal investeringsplatform. De investeringsbedragen die samenhangen met de transitieopgaven van onze regio, vragen om een steviger aanwezigheid van de regio bij de aanbieders van kapitaal. Dat kan Europa zijn, maar ook het Rijk, de provincie, banken, (pensioen-)fondsen en andere partijen. Onderdeel van het investerend vermogen van onze regio is het optimaal benutten van Europese, nationale en private middelen ten behoeve van projecten en initiatieven van bedrijven, instellingen en overheid.

Op dit moment maakt de regio nog niet optimaal gebruik van de kansen die Europa biedt en weten veel kapitaalvragers niet waar ze welke aanvraag op welke manier moeten indienen. Ook weten aanbieders van kapitaal de kapitaalvragers niet te vinden en de kapitaalaanvragen die de aanbieders bereiken, zijn geregeld nog van onvoldoende niveau. Daarom bestaat de behoefte om de ontwikkelkracht van de regio te versterken via het creëren van een Regionaal Investeringsplatform om concrete projecten te koppelen aan verschillende vormen van bekostiging en financiering, waarbij projecten geholpen worden zich op een professionele wijze te presenteren aan financiers.

De gedachten over het regionaal investeringsplatform gaan breder dan de samenwerking met de EIB en het Europese instrumentarium. Zo zal ook de verbinding met Invest NL en bestaande regionale initiatieven vanuit het platform gelegd worden. Uit een in samenwerking met de regionale partners uitgevoerde verkenning naar de vereiste activiteiten van het Regionaal Investeringsplatform blijkt dat deze in de regio nog niet volledig en systematisch zijn ontwikkeld. De ontwikkeling van onderdelen van het proces bij diverse regionale partners leidt niet tot de gewenste eenduidigheid, effectiviteit en efficiency. Een regionaal platform moet deze lijnen samenbrengen.

Het Regionaal Investeringsplatform moet zowel binnen een private als een publieke context kunnen werken en daarom niet (direct) verbonden zijn aan bestaande ambtelijke of private structuren. Er is daarom gekozen voor positionering bij InnovationQuarter (IQ). Dit brengt het platform in een omgeving die ingericht is voor soortgelijke werkzaamheden, zij het tot nu toe met een gedeeltelijk andere focus en schaal. Bij de vormgeving van Invest NL is voorzien dat de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (in Zuid-Holland is dat IQ) als voorportaal vanuit de regio fungeren. De afstemming tussen activiteiten van het Regionaal Investeringsplatform en van Invest NL en de ambities van beide inzake de relatie met de EIB wordt daarmee gewaarborgd. De directeur van InnovationQuarter is gevraagd om een kwartiermaker een en ander uit te laten werken en parallel aan het traject in samenwerking met de EIB een implementatieplan in de komende maanden voor te bereiden.

Inbedding Roadmap Next Economy

Zoals eind 2016 bij de start van de uitvoeringsfase van de RNE afgesproken, is 2017 een overgangsjaar, met evaluatie van de RNE einde 2017. Uw Staten hebben deze fase met een bijdrage van € 200.000 ondersteund (Najaarsnota 2017).

Gaandeweg 2017 kwam de wens naar voren om de RNE-activiteiten te beleggen bij bestaande instituties zodat de slagkracht wordt versterkt, bestuurlijke drukte kan worden verminderd en de (personele en organisatorische) kwetsbaarheid van de RNE wordt weggenomen. Daarbij gaat het met name om bundeling van uitvoering van het projectmatige deel van het RNE-programma (businesscaseontwikkelingen en uitlijning van aansturing om de bredere regionale belangen sterker te verankeren. In afstemming tussen betrokkenen is ervoor gekozen de RNE en IQ per 1 januari 2018 te bundelen door de werkzaamheden voor de RNE in de toekomst bij IQ onder te brengen. IQ krijgt een belangrijke rol in het programmamanagement en op business development op de transitiepaden. Met de EBZ wordt samengewerkt, waarbij het perspectief van de board vooral gericht zal zijn op strategische borging van het transitiegedachtengoed en een

steemaanpak voor de langere termijn ambities. In overleg wordt de komende tijd bekeken hoe de netwerken in en rond de zgn. RNE strategy group (experts uit bedrijfsleven, kennisinstellingen, overheden) kunnen worden verbonden met de EBZ.

IQ stelt samen met de regiopartners en aandeelhouders, in het bijzonder Rotterdam, Den Haag en provincie, een werkplan op waarin de organisatorische en financiële aspecten op een rij worden gezet van verbreding van het takenpakket, die deze inbedding van de RNE én het regionaal investeringsplatform voor IQ betekenen. Met deze nieuwe fase komt per eind 2017 ook een einde aan de huidige RNE-projectorganisatie. In goed overleg zal in de eerste maanden van 2018 een warme overdracht plaatsvinden van de RNE-activiteiten, expertise en netwerkcontacten.

De aandeelhouders van IQ hebben op 22 november jongstleden in hun algemene vergadering ingestemd met uitvoering door IQ van de RNE.

Financiële consequenties

Zowel het gezamenlijke Investeringsplatform als de werkzaamheden voor de uitvoeringsorganisatie van de RNE vraagt om een extra bijdrage van de betrokkenen.

De RNE

Voor de RNE is een inschatting gemaakt van de totale kosten (ca. € 1 miljoen) en is tussen de 4 betrokken publieke partners (MRDH, Den Haag, Rotterdam en de Provincie) naar een passende verdeling van deze kosten gezocht. Voorgesteld wordt deze kosten voor 2018 gelijkelijk te verdelen en als incidentele subsidie aan IQ te verstrekken. Besluitvorming hiervoor zal nog bij de partijen moeten plaatsvinden.

Vanuit ons college hebben we aangegeven bereid te zijn ons aandeel voor 2018 in de inbedding van de RNE in IQ te willen dragen onder voorwaarden dat Provinciale Staten hiermee instemmen. Hiervoor ontvangt u een apart statenvoorstel. Dekking in 2018 is mogelijk vanuit de lopende begroting in programma 3. Voor de jaren na 2018 is geen dekking beschikbaar en wij zullen dit onderwerp dan ook betrekken bij het opstellen van de kadernota 2019-2022.

Investeringsplatform

Zoals aangegeven wordt het Regionaal Investeringsplatform door een kwartiermaker nader uitgewerkt. Op basis van de nadere uitwerking zal worden gezien welk structureel budget noodzakelijk is voor het functioneren van dit platform. Mogelijk dat ook het Rijk hieraan zal bijdragen vanwege de gewenste regionale aanhaking via IQ op InvestNL. In de begroting 2018 is nog geen rekening gehouden met deze kosten. Indien door het Rijk geen bijdrage zal worden verstrekt en indien uit de kwartiermakersfase blijkt dat de benodigde kosten inderdaad € 1 mln. bedragen, dan betekent dit een structurele provinciale bijdrage van € 250.000. Op basis van de bevindingen in de kwartiermakersfase verwachten wij u hiervoor in de Voorjaarnota 2018 c.q. de Kadernota 2019-2022 nader over te informeren en eventuele voorstellen ter besluitvorming aan u voor te leggen.

Daarbij zullen we ook inzicht geven in de eventuele gevolgen van de ontwikkelingen voor de provinciale organisatie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit

Bijlagen:

Afschrift aan: